

Odlišné stanovisko sudcu Petra Straku
k výroku a odôvodneniu uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 725/2025
zo 17. decembra 2025

1. V súlade s § 67 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripájam k výroku a odôvodneniu uznesenia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 725/2025 zo 17. decembra 2025 odlišné stanovisko.

2. V uvedenej právnej veci som bol za prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie pre účely vedenia ústavnoprávne relevantného diskurzu k otázkam náhrady škody na zdraví. Dôvodnosť tohto postupu vyvodzujem z toho, že každý pacient, ktorý je vystavený poškodeniu zdravia, je už sám osebe v diskomfortnom postavení z dôvodu jeho zdravotnej indispozície, ktorá nevznikla jeho vinou. Jeho primárnym cieľom je pochopiteľne vyzdraviť a ideálne dosiahnuť stav *restitutio in integrum*.

3. Právna úprava však takého pacienta nestavia do jednoduchej pozície. V prípade, keď sú splnené zákonné podmienky, má teoretickú možnosť si uplatniť náhradu škody na zdraví. Uplatnenie tohto nároku v praxi však nie je také jednoduché.

4. Prvým problémom je otázka potenciálneho premlčania nároku, kde moment začatia plynutia premlčacej doby je otázny (judikatúra hovorí o ukončení liečenia, no aj to je samo osebe polemické). Pacient v pozícii žalobcu je už v momente podania žaloby v právnej neistote, a to pri premlčacej lehote 2 roky (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo je zväčša obdobie, počas ktorého je väčšina času venovaná spočiatku rekonvalescencii, a nie koncentrácii podkladov na správne uplatnenie nároku na súde.

5. Druhý problém spočíva v tom, že rekodifikáciou civilného procesu bolo vypustené ustanovenie § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku bez náhrady, v zmysle ktorého sa pri náhrade trov konania v týchto prípadoch neuplatňovala zásada úspechu, a teda postačoval úspech v akejkoľvek časti (stačilo pomyslené 1 euro) a pacientovi bola priznaná náhrada trov konania.

6. Súčasne stav *lege lata* žiada, aby bol v konaní predložený lekársky posudok – ergo znalecký posudok s tzv. bodovým ohodnotením, ku ktorému sa však pacient ťažko dostáva (ak sa vôbec dostane), a teda je odkázaný na znalecké dokazovanie nariadené v súdnom konaní. Dôvodmi v praxi bývajú najmä nadmerná zaťaženosť zdravotníckych pracovníkov alebo silná stavovská solidarita v prípadoch, ak by škoda na zdraví mala byť spôsobená iným kolegom z odboru. Dá sa teda povedať, že vo väčšine prípadov musí žalobca uplatňovanú škodu na zdraví a jej sumu uplatniť akýmsi kvalifikovaným odhadom.

7. Položil som si teda otázku, či je ústavnoprávne udržateľné, ak žiadame od pacienta za takýchto okolností (stanovených zákonom a judikatúrou), aby správne rozparceloval svoj nárok na náhradu škody na zdraví aj do podkategórií, ktoré sa v rámci nej uplatňujú (§ 444 a nasl. Občianskeho zákonníka). Ak tomu tak je, tak potom sa môže veľmi ľahko stať, že niektoré nároky pacient uplatní príliš nízko (a premlčia sa mu) a niektoré, naopak, príliš vysoko (a v zmysle zásady úspechu v konaní bude následne platiť protistrane trovy konania).

8. Možno poukázať na Súdny dvor Európskej únie, ktorý v obdobných otázkach poukazuje na to, že právne normy je potrebné vykladať podľa všeobecnej štruktúry, ale tiež s ohľadom na účel právneho predpisu. V rozsudku Haasová (C-22/12 z 24. 10. 2013), keď bol spor o tom, čo všetko možno zaradiť pod pojem „ujma na zdraví“, pripomenul, že uvedené ustanovenia a smernica sa snažia najmä o posilnenie ochrany obetí, a preto je potrebné uplatniť extenzívny výklad uvedených pojmov.

9. Prístup slovenských všeobecných súdov sa mi občas javí ako formálny bez zreteľa na to, čo tvorí podstatu vecí. Častokrát to potom znemožňuje použiť taký výklad právnych noriem, ktorý bude v súlade s ich účelom a zmyslom. Súčasný trend posudzovania nárokov pacientov pri vymáhaní ujmy, ktorá im vznikla, považujem za ústavnoprávne problematický, a ingerenciu ústavného súdu v podobe vedenia ústavnoprávneho diskurzu vrátane podania ústavnoprávnej interpretácie v tejto súvislosti som preto považoval za dôležitú. Preto som navrhoval, aby vec bola meritórne prerokovaná a posúdená.

V Košiciach 17. decembra 2025

Peter Straka
sudca